

ДОКЛАД НА КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СТДБ
ПРЕД ВЪРХОВНИЯ КОМИТЕТ НА СТДБ
ЗА ДЕЙНОСТТА НА СТДБ ПРЕЗ 2013 Г.

И през тази година дейността на СТДБ беше насочена към укрепване на неговата роля и влияние в българското общество в защита на националните интереси и просперитета на страната като член на ЕС.

Реализацията на тази дейност бе осъществена в контекста на изключително важни за историята на тракийското движение юбилейни годишнини като 100 години от началото на Балканската война и Одринската епопея; 100 години от разорението на тракийските българи; 110 години от Илинденско-Преображенското въстание.

1. Обобщени резултати на дейността на СТДБ през 2013 г.

Като цяло план-програмата, приета на миналото отчетно събрание е изпълнен и преизпълнен. Обобщено главно количествено СТДБ е свършил следното:

Първо. Бил е организатор на 21 национални мероприятия, заедно с тракийските дружества: Отбелязване на Деня на Тракия в столицата и в страната; Национален тракийски младежки събор „Илиева нива“; Национален тракийски събор „Богородична стъпка“; 110 години Илинденско-Преображенско въстание; Национален тракийски женски събор с. Аврен; 100 години от разорението на тракийските българи – Ден на тракийската памет – Маджарово; Традиционни тракийски събори в Одрин – 6 и 24 май, посветени на Свети Георги и Св.Константин и Елена; Национален тракийски георгиевски събор – Поморие; Национален фестивал фолклорен венец „Божура“- Средец; Национален тракийски събор Кърджали; Национален тракийски фолклорен събор „Св.Св. Константин и Елена“ – Бродилово; Национално честване на 100 г. от разорението на тракийските българи – Национална научна конференция Кърджали; Национален тракийски събор в с. Славейно; Отбелязване на 80 г. от националното тракийско женско движение -Национална среща „Завръщане към корените“ – Сливен; Национална инициатива „По обратния път на дедите ни“; Национална конференция „Автентичният тракийски фолклор – носител на традиция и идентитите на нацията“ – Пловдив; Посещение на делегации на СТДБ в Рим – на 2.05 2013 г. и в Киев – на 7.09.2013 г. и поднасяне на венци и цветя на паметника на капитан Петко войвода; Преиздаване на книгата на акад. Л. Милетич „Разорението на тракийските българи“; Стартиране на подготовката по издаването на Енциклопедия „Тракия“.

Второ. Участвал е в 11 съвместни инициативи или форми на развитие на връзките с други организации – като се започне от съвместна конференция със Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва и се стигне до подписани споразумения за сътрудничество между СТДБ, ТНИ и БАН, а така също и между СТДБ, ТНИ и УНИБИТ.

Трето. Като обществена организация СТДБ се е опитвал да реализира редица свои дейности чрез държавните институции. За тази цел са проведени работни срещи за обсъждане на актуални въпроси с председателя на СТДБ и други представители на съюза съответно с вицепрезидента Маргарита Попова, министър-председателя Пламен Орешарски, министъра на външните работи Кристиан Вигенин, министъра на образованието и науката Анелия Клисарова, Ангел Найденов – министър на отбраната, Петър Стоянович – министър на културата, председателя на Народното събрание Михаил Миков, директора на Дирекцията по вероизповедания към Министерския съвет Емил Велинов. Иницириана е Декларация до Народното събрание във връзка със 100 годишнината от разорението на тракийските българи; предложени са мотиви и проект за изменение и допълнение на Закона за военните паметници; направено е предложение за въстановяване на Родопския театър в Смолян.

Четвърто. Заемане чрез публични декларации на позиции по важни обществени проблеми. В публичното пространство СТДБ е взел отношение по сериозни проблеми на българското общество, засягащи всички нас - по казуса Сирия, относително поведението на Президента Плевнелиев, за запазване на театъра в Смолян, за запазване на болницата в Девин, по предстоящата промяна в учебните планове по литература, по бежанския проблем и във връзка с отпадането на ограниченията за продажба на земя на чужденци.

Пето. Тракийският научен институт беше водещ участник в голямата част от нашите действия през 2013 г. – провеждането на три големи научни конференции, посветени на годишнините от Балканската война, разорението на тракийските българи, Илинденско-преображенското въстание – съответно в София, на Петрова нива и в Кърджали. Всички научни събития предизвикаха значителен интерес сред научната колегия и широката общественост. Общото впечатление от проведените дискусии бе желанието да се привлекат към тракийската кауза повече хора от различни региони, да се реагира на спекулации и фалшификации с българската история, да се съберат допълнителни данни и аргументи по въпросите на имуществото на тракийските българи, проявената готовност да се пренесе разговорът от миналото към съвременността и да потърси решение на проблемите на българската нация и общество като цяло, както и на наследниците на тракийските бежанци в частност в днешния ден. Подготвя се издаването на два тома на известията на ТНИ с докладите от проведените конференции.

Шесто. Осъществени бяха серия от действия по разширяване на публичността и дигитализация на направеното от СТДБ чрез неговото представяне в световната интернет мрежа. Създадена е, поддържа се, разширява се и се обновява непрекъснато уеб страницата, от която тракийци, българската и международна общественост получават актуална информация. Към днешна дата сайтът на СТДБ функционира успешно, има ясно дефинирани задачи, отстоява позиции и работи за тракийската кауза, редовно и своевременно информира потребителите за актуални новини и събития, публикувани от Ваня Иванова - редактор

и администратор на сайта. Бе извършено разширяване на уебсайта с качване на информация и основни документи на ПК „Тракия“, а така също бе създадена и подстраница - сайт на Тракийския научен институт, на която бяха публикувани кратката история на ТНИ, неговите цели, задачи, ръководен екип и Известията на ТНИ. Към 1 януари 2014 г. броят е от чел 37 557 посетители от различни държави (България, САЩ, Канада, Украйна, Русия, Румъния, Турция, Германия, Белгия, Франция, Гърция, Сърбия, Кипър, Македония, Испания, Чехия, Швеция, Австрия, Италия, Великобритания, държави от Централна и Латинска Америка и др.) Интерес към сайта проявяват и българските медии, и държавните институции – Народно събрание, Министерски съвет, МВнР, чиито ежедневни посещения се регистрират от брояча.

Седмо. Специално искам да отбележа активната дейност по оформянето на библиотеката на СТДБ. Набавени са чрез дарения десетки книги, които обогатяват библиотечния фонд на организацията. До този момент са заведени над 3600 книги. От началото на м. февруари 2012 г. до днес са постъпили и обработени към 1000 книги. Това означава, че те са заведени като наличност, обработени са библиографски, разкрити са рубрики по съдържателен признак и се обработват по електронен метод. Вече се работи и по изготвянето на систематичен, азбучен и топографски каталог. Новите технологии навлизат и в работата на организацията. Така напр. Златина Колева, работеща при нас по “Национална програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания”, пренася книги от библиотечния ни фонд и редки издания на ТНИ на електронен носител. Изготвя се специална витрина, на която периодично ще се показват новопостъпили книги, ценни ръкописи, документи, музейни експонати и архивни издания, които отразяват живота на тракийските българи – бежанци от Тракия и Мала Азия. Това ще помогне членовете на организацията да се запознаят с важни събития от историята на предците си и ще ги стимулира да извършват събирателска и откривателска дейност на документален и снимков архивен материал. Улеснена е работата на научните работници по проблематиката, която се разглежда в ТНИ и това ще допринесе за утвърждаване на СТДБ като една сериозна организация с дълбоко и безспорно историческо минало и с перспективи в бъдеще. Увеличава се броят на читателите, които желаят да ползват библиотечния ни фонд или да им бъде извършена библиотечно-библиографска справка, свързана с исторически събития, подкрепени със съответните исторически, литературни, фолклорни материали и публикации в съюзния печат.

2. Три равнища на дейността на СТДБ

Съюзът осъществява своята дейност на три основни равнища – международно, национално и регионално.

Първо. Международното равнище на нашата дейност

На това равнище нашата дейност през тази година бе специално фокусирана върху взаимодействие с европейските институции в полза на тракийската кауза като за тази цел ползвахме съдействието и

помощта на българските евродепутати Маруся Любчева, Ивайло Калфин и Евгени Кирилов.

Тракийската организация успя да превърне проблема за тракийските българи от общонационален в международен през 2008 г., когато по предложение на СТДБ, направено от евродепутатите Маруся Любчева и Евгени Кирилов, Европейският парламент прие резолюция, с която обвързва членството на Турция в ЕС с обезщетенията за имотите на тракийските българи, т.е. със законните права на наследниците им.

Наша мисия сега при подновяването на преговорите на ЕС с Турция за тяхното членство, бе отново в тези преговори да се включи като предварително изискване решаването на нерешените проблеми. Такава бе целта и на посещението през ноември на голяма делегация в Брюксел, в която влизаха множество представители на местни тракийски организации, ръководството на ТНИ и СТДБ, известни интелектуалци като акад. Георги Марков и проф. Светозар Елдъров. Задачата ни бе ново поставяне на въпроса за тракийските българи в преговорния процес с Турция. Бе проведена конференция, на която бяха представени книгите на акад. Георги Марков за Балканските войни и на Любомир Милетич за разорението на тракийските българи. В този контекст бяха поставени и въпросите за компенсациите на тракийските бежанци в преговорите на Турция за членство в ЕС и помощта на ЕС за развитие на така нар. еврорегион "Тракия" като форма за трансгранично сътрудничество. Моментът сега бе подходящ, тъй като след тригодишно замразяване наскоро ЕС поднови преговорите за членството на Турция в ЕС. За нас бе важно да поставяме нашият въпрос системно, постоянно, така че да е ясно, че това не е проблем само български, а и европейски.

В този контекст бе споменат и Еврорегион "Тракия" като мрежа за регионално сътрудничество със средства на ЕС, което след това породило множество неправомерни спекулации. Този проект съществува от 2006 г., но се оказва, че не сме способни да го защитим достатъчно успешно, поради което през тази година предвиждаме провеждане с ТНИ на специална кръгла маса с дискусия по темата. За недостатъчното разбиране допринася може би донякъде и подвеждащия характер на приетият тогава надслов "Тракия без граници", което се възприема като сваляне на националните граници между България, Турция и Гърция, а не като форма на икономическо подпомагане на развитието на граничните региони. В никакъв случай това не би следвало да означава автономизирането административно на някакъв регион и отделянето му от България. В Европа има над 200 еврорегиона и никъде няма каквито и да е проблеми, свързани с нахърняването на суверенитета на една или друга държава. Известно е също, че в последните 20 години България участва в различни еврорегиони с всички наши съседи и това в никакъв случай не означава отказ от национални граници, да не говорим за загуба на земя, автономия на съответния регион и всякакви други недоброжелателни спекулации, каквито чухме след това. За нас развитието на тракийският регион на нашата българска територия е изключително важно, но на национално равнище, както е известно, ресурсите за това са силно ограничени. Това е смисълът на проекта

Еврорегион "Тракия". Гледаме на него като на инструмент за защита и реализиране на българските национални интереси, свързани с развитието на съответните региони, които сега са между най-изостаналите и това именно създава опасности и проблеми. Отчитаме сложността на цялата история, а и на съвременната ситуация в отношенията с Турция и в никакъв случай СДБ не би позволил това да се използва срещу България. Гледаме на себе си като на гарант подобен род еврофинансиране да бъде използвано в интересите на страната, а не за прокаране на чужди интереси. Затова и категорично отхвърляме всякакви зложелателни опити да се тълкува превратно тази наша дейност.

Нашата международна дейност е свързана също с взаимовръзки с Гърция и Турция за реализация на различни проекти на тракийци и защита на нашите интереси. Смятаме да активизираме взаимовръзките с Гърция и за тази цел бе проведена специална среща с новия гръцки посланик. С Гърция ще си сътрудничим не само във връзка с общото историческо наследство и ролята на Петко войвода в нашата и тяхната история, но и при координиране в някои случаи на нашите действия във връзка с исканията ни към турската страна. Предлагаме да бъде поставена паметна плоча на капитан Петко войвода на остров Крит като реципрочно действие на поставена паметна плоча от гръцка страна в Бургас.

Засега се наблюдава готовност за сътрудничество от турска страна във връзка с нашите паметници в Одрин и Истанбул. Правим това с помощта и на българската общност там, на православната църква и се стараем по всякакъв начин това да бъде средство за защита на нашите национални интереси.

Как виждаме по-нататъшното развитие на отношенията между България и Турция с оглед на интересите на страната ни, в частност и на тракийските българи?

- Искаме и действваме за разрешаване на имуществените въпроси на тракийските българи.
- Подкрепяме взаимноизгодното икономическо сътрудничество между двете страни.
- Противопоставяме се на всеки опит за "неоосманистка инвазия", която да подмени историята на отношенията между двете страни с цел завръщане на Турция като водеща геополитическа сила на наша територия и на територията на другите балкански страни. В тази връзка не приемаме неодавнашната предизборна реч на Ердоган, в която имаше претенции за региони, включващи и територии на днешна България.
- С тревога следим реислямизацията на Турция и връщането назад от секуларизма на Ататюрк, както и тенденцията да се пренася тази тенденция извън Турция и в други страни на Балканите.
- Против опитите сме за неправомерно разширяване на територията на исляма в България и исканията за вакъфските имоти, в които се намесва и Турция в преговорите си в България. Затова и

дадохме съответно експертно мнение по готвените промени в Закона за вероизповеданията, които можеха да доведат до съответни негативни следствия за нас.

- Не приемаме опитите за намеса в българския политически живот, който направи правителството на Ердоган чрез подкрепата си за партията на Касим Дал и Корман Исмаилов.

- Ще следим внимателно какви ще бъдат последиците от споразумението между ЕС и Турция, според което Турция се съгласява на реадмисия на бежанците срещу премахване или отслабване на визовия режим за движение на турски граждани, което в най-висока степен ще засегне България. Предстои оценка на последиците от това решение за България, но ние смятаме за неприемливо обвързването на тези две неща в общ пакет.

Когато става дума за Русия, нашата позиция е, че това е традиционна братска нам страна и не приемаме яростната русофобия сред някои кръгове у нас през последните 24 години. Заради тази русофобия България в този период е загубила милиарди долари, които изтекоха от Русия и отидоха в Англия, САЩ, Германия, Кипър, Турция, но не и в България. Непремерените изказвания на външни министри като Стоян Ганев или на финансови министри като Симеон Дянков по отношение на Русия имаха като последици действия, които доведоха до огромни загуби на България и до свиване на българската икономика. Всяко от тези изказвания означаваше нови митнически бариери за нас към руския пазар и това е една от причините за катастрофата на българската икономика. България има своя европейски път за развитие, но това не бива да става за сметка на Русия. Напротив, ние трябва да използваме културната, религиозна, езикова близост много по-активно в полза на България. СТДБ е активен и ще развива допълнително активно сътрудничество с организациите на българите на територията на бившите съветски републики.

Срещу опитите сме, които се извършват за вкарване в действие на мека сила в отношенията ни с Китай и провалянето на жизнено важна посока за развитие на политическите отношения.

Второ. Национално равнище на дейността на СТДБ

Ръководството на СТДБ изхожда от предпоставката, че без тясно взаимодействие с държавата и други институции нашата активност не може да излезе от рамките на историческия спомен и защита на самобитния бит, култура и фолклорната идентичност на тракийските българи. Затова се стремим и имаме определени успехи в приобщаването на държавните институции към нашите проблеми, в т.ч. и Министерство на външните работи.

През миналата година стана дума затова, че започнатото по инициатива на СТДБ в отношенията с Турция, когато външен министър на България бе Ивайло Калфин, бе преустановено по време на правителството на ГЕРБ. Мащабите на съобразяване с Турция от страна на правителството на ГЕРБ и страхът да не се даде какъвто и да е повод за недоволство или конфликтна ситуация стигнаха огромни размери,

което се прояви в множество различни посоки. Замразени бяха водените дотогава преговори и комисии за нерешените проблеми в българо-турските отношения и на първо място проблемът за компенсацията на отнетите имоти на прогонените българи от Източна Тракия и Мала Азия по времето на Балканските войни. Съюзът на тракийските българи, заедно с останалите граждански организации бяха лишени от възможността да получават субсидия по важни национално значими проекти, за разлика от Фондация „Памет“ на д-р Милен Врабевски. На практика бяха сведени до нула взаимодействието с предходното правителство. Когато Божидар Димитров, министърът без портфейл, отговарящ за българите в чужбина, заяви, че подкрепата от България за приемането на Турция в ЕС ще зависи от изплащането на компенсации на тракийските българи, бе публично сплашен от премиера Борисов, че при второ подобно заявление ще бъде уволнен и не след дълго бе освободен от длъжност. В Народното събрание с активната роля на групата на управляващата партия ГЕРБ на 11 януари 2012 г. бе приета Декларация за така нар. „възродителен процес“ на смяната на имената на българските турци по времето на социализма, който бе характеризирани като „форма на етническо прочистване“ - преувеличения и квалификации, които не съответстват на реалностите, но по същество обслужват турски искания към България. След като тя бе приета, една от турските граждански организации в България - федерация „Справедливост“ на Сезгин Мюмюн и изселнически организации в Турция започнаха дело срещу България в Международния трибунал в Хага.

Нещата започнаха да се променят след идването на сегашното правителство, което прояви готовност за сътрудничество със СТДБ. Представители на СТДБ са включени в Обществения съвет към министерството на външните работи. Проведе се четвъртата среща на Смесената комисия по нерешените въпроси между България и Турция, чийто домакин беше България. Засега Турция отказва да преговаря за исканията на тракийци и е готова на диалог само по частна публична собственост като тази на екзархията в Истанбул и мюфтийските имоти в България.

Нашата дейност на национално равнище се проявяваше и в заемане на важни позиции по значими обществени проблеми със съответни публични декларации, на които гледаме като инструмент за натиск върху общественото мнение и правителството. Специално искам да отбележа приетата декларация през 2012 г. за ислямизираните българи, която днес става все по-актуална във връзка с действията на така наречения Европейски институт „Помак“ и опитите за изобретяване на помашка нация. Такива декларации има по много други проблеми и това е важен ориентир за организациите на страната. СТДБ вижда като ключова своя задача борбата срещу всякакви явни или скрити действия, които водят до дезинтеграция на българската нация, нейния суверенитет или нейната територия.

Искам да подчертая, че някои искания към ТНИ да излиза с публична декларация по един или друг проблем, каквито бяха заявени на

последното събрание са несъстоятелни и не се съобразяват със спецификата на Института. Нашето разбиране е, че това е работа на СТДБ като обществена организация и на Политически клуб „Тракия“ като политическа организация, докато ТНИ би трябвало да има своите изследователски и експертни функции.

СТДБ и ТНИ изработиха и предложиха проект за Декларация на Народното събрание в памет на разорението и прогонването на тракийските българи. Надеждата ни бе тя да обедини всички парламентарни групи около тракийската кауза. Декларацията беше прочетена от парламентарната трибуна на 13 декември 2013 г. като документ на Парламентарната група на Коалиция за България. В нея се изразява и тревога във връзка с неотдавнашната реч на предизборен митинг на турския премиер Ердоган, отнасяща се до съдбата на Тракия. Изтъква се, че това е опасен прецедент, който вреди на добросъседството и не допринася за развитие на двустранните отношения между Република България и Република Турция. Това е езикът на други времена, който разравя жаравата на миналото и минира пътя към бъдещето. Специално се отбелязва, че ще продължи борбата за справедливо овъзмездяване на наследниците на тракийските българи за ограбените им имоти по време на насилственото им прокуждане.

Смятаме за много важна своята дейност на национално равнище, както и работата по Енциклопедия „Тракия“. За засилване на потенциала при разработката на такова голямо и изискващо много усилия и интелектуален потенциал действия сключихме специално споразумение с БАН, предвиждащо участие на основните институти на академията в тази дейност. Засега обаче задържахме работата по този въпрос, поради липсата на средства. Очакваме възобновяването на дейността на фонд Научни изследвания, за да можем да използваме неговите възможности в това отношение. Не на последно място трябва да оценим нашето участие като асоцииран член в работата на РАО „Тракия“ и в Съвета по религиозни и етническа интеграция.

Трето. Регионално равнище на дейността на СТДБ

Регионалното равнище на дейност за нас е много важно, защото по самата си същност тя е свързана с дейността на определен регион – българската част на Тракия и българските паметници и имоти в останалата част на Тракия. На това равнище основно значение има дейността на нашите регионални организации.

Поради това и постоянна задача на ръководството на СТДБ е оказването на съдействие на местните организации за тяхното укрепване и развитие.

Много важно, за да функционира СТДБ ефективно, е в решенията и дейността му да се включват всички организации, но това не стана в много случаи. Ще отбележа в това отношение два случая. Първият е с обявеният и проведен наш конкурс за средношколци, който трябваше да се реализира с помощта на местните организации, но на редица места те не съдействаха. Същото стана и с провеждането на подписката за ЕП относно компенсациите за тракийските бежанци. Независимо от това, че

взехме решение за удължаване на срока на подписката в защита на имуществените интереси на българите от Източна Тракия и Мала Азия до края на февруари 2013 г. активността на местните организации не бе достатъчна.

В много случаи липсата на конструктивно взаимодействие между Централното ръководство и местните организации ограничава дееспособността както на СТДБ, така и на местните тракийски дружества. Силите и авторитета на тракийските дружества по места влияят позитивно на СТДБ, както и обратното.

3. Организационното състояние на СТДБ и дейността на неговите структурни подразделения

Общата оценка за организационното състояние на Съюза на тракийските дружества при съществуващите финансови условия на организацията и на нейните членове може да бъде положителна. Като цяло изключително трудно е да се поддържа състоянието на една обществена организация при недостиг на финансови ресурси и сринато доверие на българите във всичко и всеки в резултат на изключително разрушителния начин, по който бе реализирана реставрацията на капитализма през последния четвърт век у нас.

Бих дал висока оценка за дейността на Тракийския научен институт, който при нулеви финанси и на обществени начала успя да бъде експертно звено на организацията при всички нейни активности, да организира три големи конференции със значителен научен резултат, да бъде активен във всички наши мероприятия.

Много важен инструмент за нашата дейност е вестник "Тракия", чрез който основните събития, позиции, дейност, както на национално така и на регионално равнище достигат да всички членове на организацията. Вестникът се публикува и на сайта на СТДБ, за да стигне до максимален брой читатели. За съжаление, поради възрастта на голяма част от членовете на организацията, те не ползват дигитални технологии и въпреки, че финансовите ресурси за неговото издаване в хартиен вариант са изключително недостатъчни, а проблема с рекламите много труден за медиите днес, ние се опитваме да продължим да го издаваме.

Имаме ново ръководство на политически клуб "Тракия" и разчитаме много на развитието на неговата дейност като политически инструмент на тракийското движение в България. Очевидно е, че без такъв инструмент нашите действия не биха имали достатъчно ефект. И независимо, че през последните години имаме растеж на различни националистически партии и организации, смятам че нишата за истинска национално отговорна патриотична организация като Съюза на тракийските дружества и ПК „Тракия“, е съхранена. Това от своя страна ограничава пространството за влияние на ксенофобски и популистки обществени и политически организации.

Като много важна своя задача виждам, засилването на младежкото движение с оглед бъдещето на организацията, която застарява. Чест е, че имаме активни ветерани, които са в десетото десетилетие на своя живот, но е важно да има и млади хора. За тази цел през тази година бе

проведен средношколски конкурс на тема „100 години от Балканските войни и разорението на тракийските българи“. В него взеха участие 104 ученици от цялата страна, с общо 102 разработки. Представените творби бяха най-разнообразни по жанр, подход, изразни средства и методи за пресъздаване на епохата. Това, че участниците бяха от всички краища на България, придаде на конкурса национално представителен характер. 11 средношколци бяха наградени с посещение до Европейския парламент в Брюксел по покана на българския евродепутат Евгени Кирилов. Това е само началото на реализацията на наши инициативи за активно участие на млади хора в дейността на организацията. Направили сме специално предложение пред министъра на образованието и науката за промени в програмите по история в училищата с цел вкарване в тях на тракийската проблематика, съдбата на тракийските българи, историята на този регион, с което да се създаде устойчива историческа памет за тракийската кауза. Нашата цел е да възстановим и дееспособността на младежката организация към СТДБ през тази година.

Във връзка с възможностите за влияние на СТДБ върху общественото мнение и институциите в страната през тази година преценихме, че е добре да се ориентираме и към една друга форма на дейност. Преценихме, че са ни необходими като съюзник значими обществени фигури с публичен образ и влияние. Затова и поставихме началото на привличането на такива фигури като индивидуални членове на организацията, което беше и решенето на ВК на СТДБ през 2012 и 2013 г. Ще спомена някои от най-значимите от тях – акад. Георги Марков, известният наш историк и дългогодишен директор на Института по история на БАН; акад. Стефан Воденичаров – председател на БАН; проф. Стати Статев – ректор на УНСС; ген.проф. д-р Стоян Тонев – дългогодишен директор на Военно-медицинска академия проф.д-р инж. Николай Михайлов, зав. Катедра в УАСГ-София, Иван Гранитски – известният наш публицист, поет и директор на Издателство „Захарий Стоянов“, известните български артисти Тончо Токмакчиев, Венцеслав Кисъов, Марин Янев, певицата Петя Буюклиева и др. Академиците Георги Марков и Стефан Воденичаров вече участват активно в наши прояви – конференции, събори, срещи. Надяваме се с идеите и програмите, които приема ръководството на Съюза да съумеем да привлечем към каузата на тракийците още изтъкнати личности, които биха спомогнали за осъществяването на нашите цели.

Организационно очевидно през следващия период ще трябва да се концентриране върху работещите структури и освобождаване от неработещите, особено когато за тях е необходим съответен финансов ресурс, който те не оправдават чрез съответната дейност. Смятам като пример за такава неефективна структура фондацията „Петко войвода“, която за последните седем години не е извършвала никаква дейност.

В организационно отношение бих отбелязал още два проблема. Първият е някои опити да се създават паралелни структури на тези на тракийските организации, което е опасно и ерозира нашите възможности за влияние в обществото. Вторият е необходимостта от

повишаване на подготовката на нашия актив, от неговото взаимодействие.

4. Средата, в която ще действа през 2014 г.

СТДБ и неговата кауза

Какви са особености на средата, в която ще протича работата на СТДБ през 2014 г. и трябва да имаме предвид като предпоставка за нашата дейност?

Нараства кризисното състояние на българското общество. Никога в него не е имало такава омраза и ненавист, такова недоверие, такъв негативизъм по презумпция към всеки и всичко. Всяка негативна информация и манипулация за всеки и всичко се възприема априори като вярна, всяка позитивна най-често не се забелязва. Това виждаме и в отношенията понякога вътре в тракийската организация. Тази свръхчувствителност и откритост към всяка негативна информация обяснява и лекотата, с която някои хора се опитаха да променят на 180 градуса реалните цели и действия на нашата делегация в Брюксел.

Паралелно с това нашата дейност е усложнена и от нестабилната вътрешно и външнополитическа среда. От една страна, вътрешнополитическата нестабилност затруднява дейността на държавните институции, намалява тяхната ефективност, създава предпоставки за действия на организации и сили в разрез с националните интереси. От друга страна, променящата се външнополитическа среда, нарастващото количество конфликтиращи външни интереси, отраженията и преноса на геополитически сблъсъци между САЩ, ЕС и Русия на наша територия, нестабилната среда и нарастващия хаос в Близкия изток, ситуацията в Турция имат и ще имат нарастващи следствия върху развитието на процесите в нашата страна и проблемите, пред които са изправени тракийските дружества.

Общата ситуация в страната води по същество до финансова изолация на нашата дейност. Заложихме определен бюджет на СТДБ през миналата година, но на практика се оказа невъзможно неговото изпълнение. Изправени сме пред сложна ситуация. От една страна, държавата negliжира патриотичните неправителствени организации. От друга страна, общата криза затруднява търсенето на спонсори. От трета страна, външни заинтересовани сили, които финансират една основна част от НПО у нас, заради едни или други свои интереси в страната, не са заинтересовани от подкрепата и съществуването на една патриотична организация като СТДБ.

Ситуацията се усложнява и от опитите в нашата патриотична ниша да се внедрят националистически, популистки, антиевропейски партии като водят битка за нашето изместване или компрометиране. Типичен пример в това отношение беше подмяната на реалните цели и действия при нашето посещение в Брюксел от някои кръгове. Можем да очакваме всякаква преднамерени и непреднамерени провокации, манипулации, невярно тълкуване на нашите действия

Една общност се разпада, когато хората престанат да възприемат себе си като част от някаква цялостност, като свързани с общи идеи и ценности. В тази ситуация на кризисни и разпадни процеси в

българското общество смятам, че нараства ролята на каузата на СТДБ в България за обединение на будните и готови за обществена дейност българи около обща цел.

В тази ситуация за нас продължават да бъдат много важни **основните измерения на тази кауза:**

- Запазването на паметта за станалото с тракийските българи, изследването на тяхното минало, свързването на различните поколения с обща съдба.
- Борбата срещу опитите за етнодемографска трансформация на територията на днешна българска Тракия и Родопите.
- Запазването и развитието на тракийския фолклор, обичаи, традиции.
- Защитата на днешните интереси на тракийци и на тракийските българи, развитието на тракийския регион.
- Защитата на имуществените интереси на потомците на бежанците от Източна Тракия и Мала Азия.

Предприемаме действия по допълнително развиване детайлно на нашата позиция по въпроса за обезвъзмездяването на тракийските българи в правно и в политическо отношение. Смятаме, че интерпретацията на правните аспекти трябва да излезе извън рамките на Ангорския договор и се опре на „Конвенция за превенция и наказания за извършване на геноцид“ (Утвърдена и предложена за ратификация с резолюция на Генералната Асамблея на ООН 260 А (III) от 9 декември 1948 г.) и Конвенцията за неприлагане на давност по отношение на военните престъпления и престъпленията против човечеството (Приета от Общото събрание на ООН на 26 ноември 1968 г. с резолюция 2391 (XXIII). Ратифицирана с Указ № 344 от 10 април 1969 г. – ДВ, бр. 31 от 1969 г. В сила за България от 11 ноември 1970 г.), които нямат давностен срок.

В същото време ние смятаме, че въпросът за източнотракийските и малоазийските българи не трябва да се разглежда единствено в неговия правен аспект в контекста на Ангорския договор, а да се постави в неговата цялост и острота като политически и морален въпрос, с всичките му аспекти, сред които най-остър е този за прогонването и погрома, по същество геноцид над българите от Източна Тракия. СТДБ ще съдейства по всякакъв начин на държавните институции да изработят позиция, която да отговаря на интересите на тракийци и да води към започването на двустранни българо-турски преговори, посветени единствено на тракийския въпрос.

Нашата борба за реализацията на каузата на СТДБ ще се реализира в условията на засилваща се криза и кризисно съзнание в България, и в цяла Европа, където във възход са десни и леви радикални движения, ксенофобски и националистически настроения. Върви битка между различните националистически партии, включително и кампании и зложелателни реакции помежду им, което засяга в различна степен и непартийни организации като нашата. В тези условия стои отново въпросът за уточняване на профила на нашата дейност, изясняване

характеристиките на нашата патриотична дейност Каква е разликата между ксенофобско-националистическо и патриотично? Между популистски национализъм и патриотизъм? В какъв смисъл ние сме патриотична организация? Какво е специфичното за нас.

Първо. Ние сме патриотична, а не ксенофобско-националистическа организация. Ксенофобският национализъм:

- противопоставя, а не обединява различните групи в българското общество;
- носи със себе си омраза, залага на обединение на своите привърженици чрез насаждане на омраза сред тях към някакъв враг;
- изолира България от нашите европейски партньори.

Ние сме патриотична организация, която ще бъде безкомпромисна в защитата на националните интереси, но търсейки общото между всички нас, залагайки не на омразата и образа на врага, а на партньорството, не на изолацията, а на единството с другите.

Второ. Ние търсим реализация на националните интереси в европейски контекст чрез съответното съчетаване на национално и европейско:

- търсим европейска подкрепа за обезщетяване на тракийските българи и като обществена организация поставяме това като открит проблем, който трябва да бъде решен преди евентуално присъединяване на Турция в ЕС;

- Търсим ресурси от фондовете на ЕС за решаване на проблемите на тракийския регион и особено на срутилите се икономически и демографски погранични региони.

- Против провеждането сме на европейска политика на послушание, с която се вреди на националните интереси. Критикуваме остро и не приемаме неоколониалното поведение на българските политици, които закриха четирите блока на АЕЦ “Козлодуй”? Не приемаме спокойствието, с което се оставя на по-богатите страни в ЕС да изсмукват наш интелектуален потенциал, без каквито и да е компенсации за това.

- Категорично сме за запазване на националния суверенитет върху българските територии в съществуващите граници и ще водим яростна битка с всякакви опити за сепаратистки тенденции, конструиране на нации, действия по обособяване на една или друга част от страната в полза на чужди интереси.

5. Нови проблеми и предизвикателства пред нашата дейност през 2014 г.

През 2014 г. ще продължим традиционните чествания, които правим всяка година – като се почне от тези на 26 март – “Деня на Тракия” и се стигне до честванията на Петрова нива, Аврен и Маджарово. Имаме отбелязване на кръгли годишнини, сред които специално ще отбележа – 80-годишнината от създаването на ТНИ, а на 6 декември 2014 г. - 170 години от рождението на Капитан Петко Войвода.

Ще продължим да бъдем пазители на паметта на тракийските българи и борци за техните интереси.

Наред с това смятаме, че развитието на събитията налага да обръщаме все по-голямо внимание и на редица нови проблеми, стоящи все по-остро пред България и тракийци, пред които ние не можем да бъдем безучастни. Кой са те?

Първият от тях е **демографският проблем** в България и на първо място **етнодемографските процеси в Тракия**. Смятаме, че е недопустимо в смесените райони с икономически средства да върви процес на промяна на етническия им състав и ускорена смяна на етнодемографската картина. Особено тревожни са етнодемографските проблеми в граничните региони с Турция, където българите изчезват и на едно българско дете се раждат седем ромски. Имаме изключително опасна за националната сигурност на България тенденция, особено силно изразена в приграничните региони на Странджа планина с Турция. Ако през 1989 година по селата е имало около 100 000 души, сега тяхната бройка не е повече от 6 – 7 хиляди.

Вторият проблем е свързан с **ислямизираните българи** и финансираните отвън опити за тяхното обособяване в отделна етническа група. Ще поставим остро този въпрос пред Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси, оглавяван от вицепремиера Зинаида Златанова. Смятаме за недопустима употребата в публичното пространство на термина “помак” за ислямизираните българи.

Третият е **бежанският проблем**, който се реализира през българо-турската граница и би могъл да се превърне в потоп за нас, ако избухне голяма война в Близкия Изток. Настояваме за пълно възстановяване на граничните заграждения по цялата граница между България и Турция.

Четвъртият проблем е свързан с **процесите на ислямизация**, извършвани от фондации и групи, особено сред циганското население в България. Показаното по телевизионните екрани например в Пазарджик и пазарджишките цигани смущава, меко казано. Смятаме, че трябва да се вземат мерки срещу допълнителното настъпление на исляма сред българо-мохамеданите като инструмент за турцизацията им и отделянето им от българския народ. Недопустимо е допускането на външни сили да влияят върху ислямското вероизповедание в България.

Петият проблем е свързан със съобщенията, че **земята в обезлюдяващите региони в Странджа покрай турската граница** се изкупува от чужденци от различни националности, главно от Близкия Изток и Азия, които разполагат с финансови ресурси. Сред тях са турци, сирийци, ливанци и катарци. Според български брокери, парите за сделките със земя идват основно от ислямски фондове. Това е изключително опасна тенденция и след нейното проучване смятаме да реагираме остро в публичното пространство.

Шестият проблем е **работата с българската църква** и подкрепата на българската църква. СДБ има специално отношение към ролята на българската църква в националното ни освобождение и в

историята на тракийските българи. Затова ние работим и ще работим в тясно сътрудничество с нея. Затова и винаги сме имали представител на църквата в нашето ръководство. Със своята дейност сме готови да издигаме допълнително нейния авторитет като един от стълбовете на българското общество и българската история.

Седмият проблем е свързан с работата на СТДБ по **постигане на национално съгласие**. Обществото ни днес е разделено повече от всякога преди и това пречи и на нашата работа. Ние виждаме като своя задача обединяването на български граждани с различна политическа и верска принадлежност. Готови сме да бъдем инициатори за диалог по различни проблеми, колкото и да сме разделени по тях. Смятам, че в това отношение много важен е диалогът за постигане на съгласие по единна интерпретация на събитията от нашата обща история от времето на турското робство през Балканските войни и прогонването на тракийските българи до наши дни.

В **заклучение** бих искал да изтъкна следното. Българското гражданско общество днес е съставено от два типа неправителствени организации.

Единият тип са финансирани отвън с цел прокарване на съответни геополитически и икономически интереси, играят ролята на идеологически инструменти на неолиберален капитализъм, каквито са най-популярните организации, създадени у нас след 1989 г., в които се подвизават така нар. "експерти на прехода".

Вторият са организации от типа на СТДБ, ВМРО, Дружба-Родина и други традиционни и нови неправителствени организации, които служат на национални интереси и не са инструмент за прокарване на чужди външнополитически и външноикономически интереси. Нашата позиция е, че в днешните условия ролята на тези организации нараства. Ако първите представят чужди цели и интереси, привнесени отвън и не са израз на автентичните интереси на българите, то вторите, сред които една от най-важните е СТДБ са призвани да се борят и бранят националните интереси. Ние имаме отговорността, имаме амбицията и сме готови да правим това.

В обобщение на казаното до тук искам да благодаря за всеотдайната работа на членовете и сътрудниците на Върховния комитет, председателите и членовете на тракийски дружества по места в името на тракийската кауза и на Родината. В същото време смятам, че е недопустимо да се бламира работата на СТДБ от тракийските дружества, които не изпълняват уставните си задължения за отчисляване на средства от членски внос и от стопанска дейност. И ако в някаква степен е разбираемо, че Кърджали поради ограничени приходи не може да превежда нормативните си вноски, то не е разбираемо защо Варненската организация превежда само част от дължимата по устав сума. Положителен пример за изпълнение на уставните си задължения дават Стара Загора, Бургас, Пловдив, Ямбол, Хасково, Свиленград. Обръщам внимание на този въпрос, защото с парите, които постъпват може единствено да издаваме в. „Тракия“, а останалите дейности, в т.ч.

подпомагане дейността на ТНИ, ТМС, издания, годишници и т.н., са зависими от лични средства, което е несериозно за организация като нашата. Не можем да приемем, че взети решения от ЦР и ВК не се изпълняват от неговите членове. Имам предвид издаването на единната членска карта, дезавуирането на националния конкурс и на практика липсата на каквито и да било усилия за масовизиране подписката за защита на имуществените интереси на тракийските българи. Затова за пореден път призовавам за отговорно отношение към дейността на СТДБ.

Пожелавам ви през новата година здраве и успехи!